

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou ve věci

žalobce: J. D., narozený X, trvale bytem X, nyní bytem X,
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, Křížová 25, 225
08 Praha 5 (dále jen ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 20.1.2022 proti rozhodnutí žalované ze dne 24.11.2021 č.j. X o
invalidní důchod,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 24.11.2021 č.j. X a jemu předcházející rozhodnutí č.j. X ze dne 2.9.2021 se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včasnou žalobou ze dne 20.1.2022 s následně připojenou kopií napadeného rozhodnutí se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 24.11.2021 č.j. X, jímž žalovaná zamítla jeho námitky a potvrdila rozhodnutí ČSSZ č.j. X ze dne 2.9.2021, kterým byla zamítnuta jeho žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek dle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen **zákon**), neboť podle lékařského posudku Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen **OSSZ**) Tachov ze dne 28.7.2021 není invalidní, když z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho

pracovní schopnost pouze o 20%. V odůvodnění napadeného rozhodnutí ze dne 24.11.2021 žalovaná mimo jiné zdůraznila, že novým posudkem o invaliditě vypracovaným lékařem ČSSZ dne 15.11.2021 bylo zjištěno, že žalobce není invalidní podle § 39 odst. 1 zákona, když rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XI, odd. A, položce 5a) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen **vyhláška**), pro které byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 20%, tj. na horní hranici rozmezí 10-20%, proto nebylo námitkám žalobce vyhověno.

2. **Žalobce v žalobě** mimo jiné vyjádřil nesouhlas s napadeným rozhodnutím, kdy namítal zejména nesprávné posouzení jejího zdravotního stavu, proto dle něho nebyla zhodnocena jeho celková výkonnost s ohledem na jeho zdravotní problémy neumožňující mu pracovní činnost, které stručně popsal. Namítal také, že na jednání nebyl přizván, proto si posudkový lékař nemohl učinit odpovídající představu o jeho zdravotním postižení. Závěrem bylo navrženo zrušení napadeného rozhodnutí ze dne 24.11.2021.
3. Z obsahu vyžádaného **posudkového spisu OSSZ Tachov** vedeného ohledně žalobce a v něm založeného záznamu o jednání a posudku o invaliditě této OSSZ ze dne 28.7.2021 a záznamu o jednání a posudku o invaliditě vypracovaného v námitkovém řízení dne 15.11.2021 ČSSZ-pracoviště Plzeň vyplývá, že žalobce nebyl uznán invalidní dle § 39 odst. 1 zákona s tím, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XI, odd. A, položce 5a) přílohy vyhlášky, pro něž byla stanovena míra poklesu 20%, která ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nebyla změněna (žalobce nebyl přítomen jednání OSSZ ani ČSSZ).
4. **Žalovaná** ve svém vyjádření k žalobě dne 4.2.2022 navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen **komise** či **PK MPSV**) v souladu s § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a za současného stavu navrhla zamítnutí žaloby. Ze zasláního dávkového spisu vedeného žalovanou ohledně žalobce vyplývá, že napadené rozhodnutí ze dne 24.11.2021 bylo podle dodejky žalobci doručeno dne 26.11.2022.
5. V této projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění. Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován po jednání konaném dne 25.3.2022 za účasti odborného lékaře z oboru interního lékařství (žalobce nebyl přítomen, dne 7.3.2022 mu byla zaslána informace ve věci posuzování zdravotního stavu PK MPSV). Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí (24.11.2021) žalobce nebyl invalidní, protože nešlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35%, neboť komise hodnotila zdravotní postižení žalobce také dle kapitoly XI, odd. A, položky 5a) přílohy vyhlášky a při zohlednění dělnické profese stanovila míru poklesu pracovní schopnosti také 20%. Dále komise uvedla, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož stěžejní příčinou je hiátová hernie s dyspeptickou symptomatologií v koincidenci s refluxní chorobou jícnu (v.s. sekundárního charakteru) s

intermitentně objektivizovanou ezofagitidou lehkého st. Onemocnění není provázáno poruchami pasáže, výraznějšími poruchami příjmu potravy, hypo až malnutricí, laboratorním dyskomfortem s anemickou symptomatologií ztrátového charakteru ani významně patologickým gastrokopickým nálezem ve smyslu slizničních ulcerací či splývajících erozí. Dle komise žalobce není schopen výkonu nadměrně těžké fyzické práce, práce neumožňující dodržování pravidelného stravovacího režimu, práce s nadměrnou stresovou zátěží, schopen odpovídajícího pracovního zařazení respektujícího uvedená omezení.

6. Dne 21.4.2022 při ústním jednání za účasti žalobce, zástupce žalované i sestry žalobce, soud zjistil, že žalobce má kromě problémů s páteří a zažíváním pravděpodobně i psychické problémy, což ostatně i sám sdělil; rovněž u něho došlo k výraznému zhubnutí a to o cca 30 kg během pár měsíců. Za souhlasu žalobce bylo telefonicky z jednací síně zajištěno prostřednictvím ošetřujícího praktického lékaře doporučení na vyšetření žalobce u psychologa i psychiatra. Poté bylo jednání odročeno na neurčito za účelem vyžádání doplnění posudku PK MPSV i posudkové zhodnocení žalobcem předložených lékařských zpráv a také zhodnocení vyžádaného psychologického a psychiatrického vyšetření žalobce po jejich provedení.
7. V mezidobí došlo k nedobrovolné hospitalizaci žalobce ve Fakultní nemocnici Plzeň-Lochotín na Psychiatrické klinice v době 17.5. až 4.6.2022. Postupně byla soudu doručena zpráva z psychologického vyšetření žalobce ze dne 11.5.2022, lékařská zpráva o uvedené hospitalizaci žalobce ze dne 4.6.2022 i lékařská zpráva o vyšetření žalobce psychiatrem ze dne 17.6.2022.
8. Následně dne 22.6.2022 soud požádal PK MPSV o doplnění jejího posudku ze dne 25.3.2022 s ohledem na nově zjištěné skutečnosti ohledně zdravotního stavu žalobce .
9. Po jednání konaném dne 20.7.2022 za přítomnosti odborného lékaře z oboru psychiatrie (žalobce nebyl přítomen) PK MPSV v doplňujícím posudku uvedla, že **k datu napadeného rozhodnutí (24.11.2021) byl žalobce invalidní dle § 39 odst. 1 zákona, šlo o invaliditu třetího stupně** dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona, neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70%, když **datum vzniku invalidity bylo stanoveno 1.6.2021** (psych. vyšetření); doba platnosti (lhůta KLP) 31.7.2025, neboť je předpoklad stabilizace a zlepšení zdravotního stavu na léčbě. Komise uvedla, že dle nově doložené zdravotní dokumentace (viz shora uvedené lékařské zprávy) a konzultace psychiatra při jednání komise byl zjištěn u žalobce dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je nediferencovaná schizofrenie. Dále bylo uvedeno, že PK MPSV není v souladu s posudkovým hodnocením OSSZ Tachov ani námitkového řízení, přičemž konstatovala, že u žalobce se jedná o zvlášť těžké postižení, časté ataky s funkčně těžkou reziduální symptomatikou, trvalá psychotická nebo reziduální symptomatika těžkého stupně, závažné narušení výkonu téměř všech denních aktivit. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 70% podle kapitoly VI, položky 3e) přílohy vyhlášky, tj. na spodní hranici taxace, s ohledem na krátkou dobu od stanovení dg. a nastavení terapie, není ještě zjevný postprocesuální defekt osobnosti. Z doložených lékařských nálezů nelze prokázat u ostatních uvedených onemocnění takové závažné funkční postižení, aby byla splněna podmínka pro použití § 3 odstavce 1 a není ani důvod pro použití § 4 odstavce 1 citované vyhlášky. Komise také uvedla, že žalobce pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není schopen výdělečné činnosti ani za zcela mimořádných podmínek. Závěrem bylo uvedeno, že datum vzniku invalidity dnem

1.6.2021 bylo stanoveno empiricky na základě zprávy psychiatra, že tento stav trvá již cca rok; žalobce se nikde neléčil, byl vyšetřen až při nedobrovolné hospitalizaci na psychiatrii. (*Stejnopis posudku i jeho doplnění byl doručen žalobci i žalované.*)

10. **S účinností od 1.1.2010 je stanoveno v § 39 zákona** následující:

(1) Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

(2) Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla

a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,

b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,

c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

(3) Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

11. V **§ 3 odst. 1 uvedené vyhlášky** je stanoveno: V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů (podle § 4 odst. 1 téže vyhlášky lze dolní hranici snížit až o 10 procentních bodů). V této věci nebyly podmínky pro zvýšení (snížení) míry poklesu pracovní schopnosti shledány, jak uvedeno shora.
12. Podle **§ 38 písm. a) zákona** má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
13. Dle **§ 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb.**, soudní řád správní (dále jen **s.ř.s.**), soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen správní orgán). Ve věcech důchodového pojištění rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.).
14. Podle **§ 76 odst. 1 písm. a), b) s.ř.s.** soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí a proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění.
15. Dle **§ 78 odst. 1 věta první, odst. 3, 4 a 5 s.ř.s.** je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Zrušuje-li soud rozhodnutí, podle okolností může zrušit i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo

a soud přihlíží ve vztahu k žalobním bodům na rozhodnutí uvedených správních orgánů jako na jeden celek. Zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému, a právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán. Podle § 75 odst. 1 s.ř.s. je pro soud rozhodující skutkový a právní stav, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. v této věci k datu 24.11.2022, a je povinen přezkoumat napadený výrok v mezích žalobních bodů uvedených v žalobě (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.).

16. Žalobce se podanou žalobou domáhal přiznání invalidního důchodu z důvodů v ní uvedených. Po doručení shora uvedeného doplnění posudku PK MPSV ze dne 20.7.2022 má soud za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované ČSSZ se u žalobce jednalo o invaliditu třetího stupně s datem vzniku 1.6..2021, proto je **žaloba podaná důvodně, a soud tedy napadené rozhodnutí žalované ze dne 24.11.2021 i jemu předcházející rozhodnutí ze dne 2.9.2021 bez nařízení jednání rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení**, jak je uvedeno ve **výroku I. rozsudku**, pro vady řízení (§ 78 odst. 1, 4 s.ř.s.) spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobce. Žalovaná si totiž neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného doplnění posudku PK MPSV zdravotní stav žalobce od 1.6.2021 a tedy k 2.9.2021 i 24.11.2021 odpovídal třetímu stupni invalidity, když míra poklesu její pracovní schopnosti činila 70%, avšak lékařem OSSZ i ČSSZ byla přiznána pouze míra poklesu 20% (viz shora). Soud toliko podotýká, že v této věci se lze domnívat, že pokud by byl žalobce přítomen jednání při posuzování jeho zdravotního stavu alespoň v řízení o námitkách, což ale není zákonnou podmínkou, mohlo dojít třeba i ze strany posuzujícího lékaře ke zjištění zhoršujícího se psychického stavu žalobce a následnému provedení potřebných vyšetření a k nasazení potřebné léčby dříve, než v této věci nastalo.
17. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobce je dle doplnění posudku PK MPSV ze dne 20.7.2022 invalidní pro invaliditu třetího stupně od 1.6.2021, o čemž vydá rozhodnutí, které bude mimo jiné obsahovat i důvod vydání rozhodnutí – vznik invalidity třetího stupně (od uvedeného data), čímž bude realizovat rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 26.7.2022 č.j. 16 Ad 3/2022-75, když rozhodnutí o invalidním důchodu by byla vydala žalovaná v případě zjištění vzniku invalidity žalobce již v řízení o jeho žádosti či o podaných námitkách, přičemž podkladem pro vydaná rozhodnutí žalované byly výše uvedené posudky lékaře OSSZ a ČSSZ.
18. V zákoně o důchodovém pojištění a jeho prováděcích předpisech jsou konstruovány podmínky, které musí pojištěnec splnit, aby mu mohla být přiznána výplata invalidního důchodu, velmi striktně. Při posuzování nároku na invalidní důchod je tedy možno vycházet pouze ze zdravotního stavu žadatele (pojištěnce), tedy přiznané invalidity, za současného splnění další zákonné podmínky, a to potřebné doby pojištění stanovené v § 40 odst. 1 písmeno f) a odst. 2 zákona: Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let činí pět roků a zjišťuje se z období před vznikem invalidity, a to z posledních deseti roků před vznikem invalidity. Splní-li žalobce zákonné podmínky, bude mu invalidní důchod přiznán.
19. O náhradě nákladů řízení (**výrok II. rozsudku**) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch

neměl. Žalobce žádné náklady tohoto řízení nepožadoval, proto bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

Plzeň 26. července 2022

JUDr. Alena Hocká v.r.
samosoudkyně